tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 5 2 2006

Paddestoelen

op de Hondsbossche Slaperdijk

Martijn Oud

Ook in Noord-Holland is het nog mogelijk onverwachts op grote biologische rijkdom te stuiten. De Hondsbossche Slaperdijk blijkt verrassend rijk aan zeldzame paddestoelen.

Ter hoogte van Groet (gemeente Bergen), in de buurtschap Hargen, een dikke kilometer ten westen van de Hondsbossche zeewering, ligt de Hondsbossche Slaperdijk langs de Nieuwe of Hargervaart. Staande bij restaurant 'De Bokkensprong', met je gezicht naar het noorden gericht, zie je de lange rechte dijk. Deze ligt niet direct aan de openbare weg en vormt een oase van rust. Ik ken deze dijk al langer, maar nooit werd mijn aandacht getroffen door een bijzondere plant of paddestoel en ook in november 2004, toen ik besloot weer eens een kijkje te nemen, dacht ik op deze stille dijk niets bijzonders te zullen aantreffen. Hoe anders zou het uitpakken!

Paddestoelen

Aan de westkant van de dijk bleek zich op de onderzijde van het talud een mossige zone te bevinden waar een verrassend groot aantal kwetsbare paddestoelsoorten stonden. Die mossige strook bevindt zich bijna overal op ongeveer één meter boven het maaiveld.
Twee soorten aardtongen stonden er massaal, te weten de kleverige aardtong (*Geoglossum glutinosum*) en de ruige aardtong (*Trichoglossum hirsutum*), beide sterk bedreigde rode-lijstsoorten. Verder vond ik hier ook de fraaie koraalzwam (*Clavulinopsis laeticolor*, kwetsbaar) en de sikkelkoraalzwam (*Clavulinopsis corniculata*, sterk bedreigd). Wat hoger op het talud stonden soorten als de onaanzienlijke satijnzwam (*Entoloma occul-topigmentatum*), een uiterst zeldzame soort.
November staat bij mycologen bekend als de wasplatenmaand en ook van deze groep stonden er soorten. Her en der verspreid stonden er ook groepjes sneeuwzwammetjes (*Hygrocybe virginea*, kwetsbaar), maar het meest bijzondere was wel de vondst van de zwartgespikkelde wasplaat (*Camarophyllopsis atropuncta*), een soort die op de rode lijst staat als bedreigd met uitsterven.

Bij elkaar trof ik er 24 soorten aan, waarvan er 7 op de rode lijst staan, voorwaar een bijzonderheid. Wat de oorzaak is van die onverwachte rijkdom, weet ik niet. Het zou in verband kunnen staan met het optreden van kwelwater. Op het tweede deel van de dijk stonden schapen te grazen en de plaatselijke schapenhouder kon me vertellen, dat er de laatste vijf jaar geen mest meer was uitgereden. Volgens mij is dit de belangrijkste oorzaak van het voorkomen van zoveel bijzondere soorten, die gevoelig zijn voor verzuring en vermesting.

Verzoek om medewerking

Op Texel is vrij veel bekend over de mycoflora van de dijken, maar niet in de Kop van Noord-Holland. Dijken zijn er genoeg, maar waar vinden we nog de voedselarme situaties, zoals in bovenstaand voorbeeld, waar misschien zelfs sprake is van een nieuw biotoop. Het is als zoeken naar een speld in de hooiberg. Daarom: als u een dijk kent met de kenmerken van de Hondsbossche Slaperdijk, wilt u die locatie dan aan mij doorgeven? Het wordt tijd dat er ook wat meer met mycologische ogen naar onze nationale trots wordt gekeken!

● *Boven: Sikkelkoraalzwam.*
Onder: Zwartgespikkelde wasplaat.
Foto's: Martijn Oud.

Martijn Oud
Tel : 072-5618480
E-mail: mnaj.oud@chello.nl
www.paddestoelenkartering.nl

Literatuur

● E.ARNOLDS,TH.W.KUYPER EN M.E.NOORDELOOS, 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging